

SUONENJOEN KAUPUNGIN KOTOUTTAMISOHJELMA

2016-2017

Kaupunginhalitus 7.12.2015

Kaupunginvaltuusto 14.12.2015

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	3
2. KOTOUTTAMISOHJELMAN LÄHTÖKOHDAT.....	5
2.1. Kotoutumislaki.....	5
2.2. Kotoutumissuunnitelma.....	6
2.3. Kotouttamisohjelman tavoite.....	8
3. KUNNAN HALLINTOKUNTIEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE.....	9
3.1. Sosiaalitoimi.....	9
3.2. Asuminen.....	11
3.3. Koulutoimi.....	12
3.3.1. Varhaiskasvatus.....	12
3.3.2. Perusopetus ja lukiokoulutus.....	13
3.3.3. Kansalaisopisto.....	14
3.4. Vapaa-aikatoimi.....	14
3.4.1. Nuorisopalvelut.....	14
3.4.2. Kulttuuripalvelut.....	15
3.4.3. Kirjasto.....	15
4. MUIDEN VIRASTOJEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE.....	16
4.1. Kansaneläkelaitos.....	16
4.2. Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimisto.....	16
4.3. Poliisi.....	17
4.4. Suonenjoen seurakunta.....	18
4.5. Muut uskonnolliset yhteisöt.....	18
5. ETNISEN SYRJINNÄN JA RASISMIN VASTUSTAMINEN SUONENJOELLA.....	20
6. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA.....	21

JOHDANTO

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) velvoittaa kuntia laatimaan kotouttamisohjelman kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi. Kotouttamisohjelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja sitä tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Ohjelman keskeisenä tarkoituksena on sisältää suunnitelma siitä, miten kunnan yleiset palvelut toteutetaan maahanmuuttajille soveltuvina.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, työ- ja elinkeinotoimiston, Kansaneläkelaitoksen ja muiden kunnan alueella toimivien viranomaisten on kunnan aloitteesta osallistuttava oman toimialansa osalta ohjelman laadintaan, toteutukseen ja toimeenpanon seurantaan. Paikalliset maahanmuuttaja-, kansalais-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat tarvittavassa laajuudessa osallistua kotouttamisohjelman laadintaan, toteutukseen ja sen toimeenpanon seurantaan. Kotoutumislain soveltamisala koskee kaikkia eri perustein kuntaan tulleita maahanmuuttajia.

Kansainvälistyminen ja sen tuomat haasteet ja mahdollisuudet koskevat myös Suonenjoen kaupunkia. Itä-Suomen maahanmuuttostrategiassa on otettu keskeisiksi painopistealueiksi elinkeinoelämän kansainvälistyminen ja ulkomaalaistaustaisten työllistyminen, asenteet ja osallistuminen sekä kunnat ja kotouttaminen. Kunnilla on suuri merkitys asenne- ja kansainvälisyyskasvatuksessa, ja erityisen suuri merkitys on paikallistasolla tapahtuvassa kotouttamisessa. Tämä kotouttamisohjelma pyrkii vastaamaan maahanmuuttostrategian tavoitteisiin Suonenjoen kaupungin osalta. Myös Suonenjoen kaupungissa tiedostetaan väestökehityksen tuomat haasteet. Kaupunki haluaa panostaa elinkeinoelämän vetovoimaisuuteen, mikä on tärkeä tavoite myös ulkomaalaistaustaisten kuntalaisten työllistymisen ja sen myötä kunnan elinvoimaisuuden kannalta. Tämän kanssa käsi kädessä on huolehdittava myös kunnan kotouttamistoimien riittävydestä ja toimivuudesta.

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille, maahanmuuttajille tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää, ja että kunnan henkilöstön osaamista kotouttamisessa kehitetään. Paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotouttamista monialaisena yhteistyönä. Yhteistyöhön osallistuvat kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja poliisi sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestävät järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt.

Tämä kotouttamisohjelma on päivitetty versio Suonenjoen kaupunginvaltuuston 12.12.2011 § 87 hyväksymästä kotouttamisohjelmasta.

Suonenjoen nykytilanne

Suonenjoen kaupungin tulevaisuuden visio on olla elinvoimainen, hyvät peruspalvelut tarjoava viihtyisä mansikkakaupunki. Kaupunki on asettanut tavoitteikseen mm. turvata lapsiperheiden ja nuorten peruspalvelut, panostaa ennaltaehkäiseviin palveluihin ja edistää sekä tontti- ja

asuntotarjontaa että yrittäjyyteen kannustavaa toimintaympäristöä. Tavoitteet otetaan huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa ja myös kotouttamisohjelman toteuttamisessa. Maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta on keskeistä, että maahanmuuttajille järjestetään kaikki tarvittavat palvelut mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näin kiinnittyminen suomalaiseen yhteiskuntaan ja uuteen kotipaikkakuntaan mahdollistuu ja vahvistuu.

31.12.2014 tilanteen mukaan Suonenjoella asui yhteensä 7419 henkilöä, joista 135 oli ulkomaan kansalaisia. Vieraskielisiä kaupungin väestöstä oli 148 henkilöä, eli vakinaisesti kaupungissa asuvien maahanmuuttajien osuus väestön kokonaismäärään suhteutettuna on Suonenjoella varsin vähäinen. Maahanmuuttajia on tullut Suonenjoelle kymmenen vuoden sisällä 10–25 henkilöä vuosittain. Suonenjoen kaupungilla ei ole erityisesti maahanmuuttajille suunnattuja palveluja, vaan heidän palvelutarpeisiinsa vastataan olemassa olevien palvelurakenteiden kautta. Myös maahanmuuttajien keskinäisellä avustustyöllä on suuri merkitys Suonenjoella erilaisten arkiasioiden hoidossa.

Suonenjoen kaupunki on tehnyt myönteisen päätöksen (KV 9.12.2013 § 102) enintään 16 alle 18-vuotiaan lapsen/nuoren vastaanottamiseksi Vanhamäen perheryhmäkotiin vuosina 2014–2016, ja solminut Vanhamäki-säätiön kanssa sopimuksen alaikäisten kuntapaikan saaneiden lasten hoidosta ja kasvatuksesta. Suonenjoen kaupunki on lisäksi ilmaissut myönteisen kantansa (KV 28.9.2015 § 35) Vanhamäelle lokakuussa 2015 avattuun 40-paikkaiseen 16–17-vuotiaiden turvapaikanhakijoiden tukiasumisyksikköön. Suonenjoen kaupunki on mukana Pohjois-Savon alueellisessa maahanmuuttoasiain toimikunnassa.

Vuoden 2015 loppupuolisko on ollut maahanmuuton osalta hyvin ennakoimatonta koko Euroopassa. Maailmassa on meneillään suurin pakolaiskriisi sitten toisen maailmansodan ja sen myötä myös Suomeen on tullut ennätysmäärä turvapaikanhakijoita. Tämä näkyy Suonenjoellakin, sillä kaupunkiin avattiin lokakuussa 2015 Suomen Punaisen Ristin ylläpitämä turvapaikanhakijoiden hätämajoitusyksikkö Vanhan Maamiehen tiloihin. Päätös hätämajoitusyksikön muuttamisesta varsinaiseksi turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukseksi on tehty 20.11.2015. Kaupunki on suunnitellut aloittavansa yksikössä oleville kouluikäisille lapsille perusopetukseen valmistavaa opetusta 1.12.2015 alkaen. Vastaanottokeskuksen toiminnan vakiintumisen myötä Suonenjoen kaupunki voisi hyödyntää yksikköä yhteistyökumppanina kotouttamistoimien suunnittelussa ja toteutuksessa. Toiminnan vakinaistumisen suurimmat vaikutukset näkyvät kaupungin koulutoimessa ja varhaiskasvatuksessa.

Tähän kotouttamisohjelmaan on koottu palveluja, joita Suonenjoen kaupunki tarjoaa maahanmuuttajille. Ohjelmaan on kirjattu sellaiset kunnan palvelut, jotka erityisesti liittyvät maahanmuuttajien arkielämään ja sen tukemiseen.

2 KOTOUTTAMISOHJELMAN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Kotoutumislaki

Laki kotoutumisen edistämisestä astui voimaan 1.9.2011. Kotoutumislain (1386/2010) tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta ottaa osaa aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Kotoutumislain piiriin kuuluvat kaikki eri syistä Suomeen muuttavat henkilöt lukuun ottamatta lyhytaikaista maassa oleskelua.

Käsitteet

- *Kotoutumisella* tarkoitetaan maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.
- *Kotouttamisella* tarkoitetaan kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla.
- *Maahanmuuttaja* on yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia maahan muuttaneita henkilöitä. Ulkomaalainen on henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen. Ulkomaalainen voi olla jonkin toisen maan kansalainen tai kansalaisuutta vailla oleva.
- *Pakolainen* on henkilö, jolle on myönnetty kansainvälistä suojelua kotimaansa ulkopuolella. Hän on paennut kotimaastaan ihmisoikeusrikkomuksia, sotaa ja levottomuuksia. Hän on joutunut jättämään kotimaansa, koska hänellä on perusteltu syy pelätä joutuvansa vainotuksi. Pakolaista vainotaan hänen alkuperänsä, kansallisuutensa, uskontonsa, yhteiskunnalliseen ryhmänsä tai poliittisen mielipiteensä perusteella. Ulkomaalaislaissa pakolaisella tarkoitetaan ainoastaan niitä, jotka ovat saaneet Geneven pakolaissopimuksessa määritellyn turvapaikan eli pakolaisen statuksen. Yleiskielessä pakolaisella viitataan usein kaikkiin niihin, joilla on suojeluperusteinen oleskelulupa.
- *Turvapaikanhakija* on henkilö, joka hakee turvaa vieraasta valtiosta. Suomesta turvapaikkaa hakeva voi hakea sitä heti rajalta tai maahantulon jälkeen poliisilta. Turvapaikanhakijalle voidaan myöntää pakolaisstatus, joka perustuu henkilökohtaiseen vainoon tai oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella, kun häntä uhkaa epäinhimillinen kohtelu kotimaassaan. Oleskeluluvan voi saada myös humanitaarisen suojelun perusteella, mikäli hakijan lähtömaan tilanne on sellainen, että se voi johtaa kenen tahansa joutumiseen oikeudenloukkausten tai erottelemattoman väkivallan kohteeksi. Suomen lain mukaan hakijalle voidaan myöntää oleskelulupa myös yksilöllisistä inhimillisistä syistä tai tilapäinen oleskelulupa.
- *Paluumuuttaja* on ulkosuomalainen, joka on pidemmän tai lyhemmän ajanjakson asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa takaisin Suomeen.

Maahanmuuttajan kotoutumista edistävät toimenpiteet

Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä järjestetään osana kunnan peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Maahanmuuttajalle annetaan perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä palvelujärjestelmästä. Jokainen viranomaisen vastaa osaltaan perustietoaineiston sisällön tuottamisesta ja ajan tasalla pitämisestä. Kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston sekä muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä.

- *Alkukartoituksessa* arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muita kotoutumisvalmiuksia sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeita. Tätä varten selvitetään tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. Työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen työttömänä työnhakijana olevalle maahanmuuttajalle ja kunta toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavalle maahanmuuttajalle. Alkukartoitus voidaan laatia myös sitä itse pyytäneelle maahanmuuttajalle. Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskeneesta pyynnöstä. Alkukartoituksen perusteella arvioidaan, tarvitseeko maahanmuuttaja henkilökohtaisen kotoutumissuunnitelman.

2.2 Kotoutumissuunnitelma

- *Kotoutumissuunnitelma* on maahanmuuttajan, kunnan ja työvoimatoimiston sopimus toimenpiteistä, jotka tukevat maahanmuuttajaa ja hänen perhettään yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavien tietojen ja taitojen hankkimisessa. Kotoutumissuunnitelmaan kootaan ne toimenpiteet, joilla maahanmuuttajaa voidaan parhaiten auttaa kiinnittymään suomalaiseen yhteiskuntaan. Tällaista toimintaa on esimerkiksi suomen ja ruotsin kielen opiskelu, yhteiskuntatietouden ja suomalaisen kulttuurin tuntemuksen hankkiminen, perus- ja ammatillisen koulutuksen hankkiminen tai täydentäminen, suomalaisessa työelämässä tarvittavien valmiuksien hankkiminen ja muuhun mielekkääseen toimintaan osallistuminen. Perhekohtaisessa suunnitelmassa on lisäksi otettava huomioon lasten ja nuorten tarpeet ja tilanne suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumisessa.
- *Oikeus kotoutumissuunnitelmaan* on työttömänä työnhakijana olevalla tai muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea saavalla maahanmuuttajalla. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä ja se laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Oikeus kotoutumissuunnitelmaan jatkuu tarvittaessa kolme vuotta tai erityisistä syistä pidempään. Maahanmuuttajan velvollisuus on sitoutua suunnitelmaan ja toimia sen mukaisesti. Kunta ja työ- ja elinkeinotoimisto laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Kunta tai työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen perusteella kotoutumissuunnitelman

laatimisen viimeistään kahden viikon kuluttua siitä, kun maahanmuuttajalle on tehty alkukartoitus. Työ- ja elinkeinotoimisto sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työnhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävistä toimenpiteistä ja palveluista. Kunta sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa kotoutumista ja työllistymistä edistävistä kunnan palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei voi osallistua kotoutumista tukeviin työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin. Maahanmuuttaja ohjataan hakeutumaan yksilöllistä tarvettaan vastaavaan koulutukseen tai muuhun kotoutumista ja työllistymistä edistävään toimenpiteeseen kuukauden kuluessa kotoutumissuunnitelman laatimisesta.

- Kunta laatii *alaikäisen maahanmuuttajan kanssa kotoutumissuunnitelman*, jos siihen on alaikäisen yksilöllisistä olosuhteista johtuva tarve. Alaikäiselle ilman huoltajaa saapuneelle ja oleskeluluvan saaneelle laaditaan aina kotoutumissuunnitelma. Suunnitelman tarvetta arvioitaessa ja sitä laadittaessa on selvítettävä alaikäisen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon. Suunnitelma sovitetaan yhteen perheen kotoutumissuunnitelman ja alaikäiselle laadittavien muiden asiaan liittyvien suunnitelmien kanssa.
- Kunta laatii *perheen kotoutumissuunnitelman*, jos perheen kokonaistilanne sitä edellyttää. Suunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota lapsen tai nuoren kehitystä tukevan ja ohjaavan vanhemmuuden edellytyksiin ja vanhempien tuen ja koulutuksen tarpeisiin. Perheen kotoutumissuunnitelma laaditaan monialaisena yhteistyönä ja sovitetaan yhteen yksilöllisten kotoutumissuunnitelmien ja perheenjäsenille laadittujen muiden asiaan liittyvien suunnitelmien kanssa.
- *Kotoutumistuki* on maahanmuuttajan tuloa kotoutumissuunnitelman ajalta, ja sitä maksetaan maahanmuuttajalle työttömyysetuutena tai toimeentulotukena. Oikeus työttömyysetuuteen määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti ja oikeus toimeentulotukeen toimeentulotuesta annetun lain mukaisesti.
- *Kotoutumiskoulutus* on maahanmuuttajan kotoutumista edistävää koulutusta ja sitä järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa työvoimakoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä toimialueellaan. Työ- ja elinkeinotoimisto ohjaa maahanmuuttajan työvoimakoulutuksena toteutettavaan kotoutumiskoulutukseen tai hakeutumaan omaehtoiseen opiskeluun. Kunta voi sekä järjestää kotoutumiskoulutusta että ohjata maahanmuuttajan hakeutumaan joko järjestämäänsä kotoutumiskoulutukseen tai muun toimijan järjestämään omaehtoiseen opiskeluun.

Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa tavoitteet ja voimavarat on otettava realistisesti huomioon. Tämä koskee sekä maahanmuuttajan omia toiveita ja tavoitteita vaihtoehtoisten toimenpiteiden osalta että vaikkapa työharjoitteluun ottavan tahon tavoitteita maahanmuuttajan osalta. On muistettava, että maahanmuuttajan koko henkilöhistoria vaikuttaa hänen tilanteeseensa. Esimerkiksi terveydenhuollon osuus suunnitelmaa laadittaessa on tärkeä, mikäli henkilöllä on fyysinen tai psyykinen, kuntoutumista vaativa vamma. Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa on lisäksi otettava huomioon, että kotoutumislain myötä kunnalle tai työvoimahallinnolle ei ole myönnetty lisäresursseja. Viranomaistyön osalta suunnitelmat laaditaan ja toteutetaan olemassa olevin voimavaroin. Yhteistyön avulla voidaan kuitenkin tukea maahanmuuttajaa esim.

työharjoittelupaikan löytämisessä. Lisäresurssien puuttuessa yhteistyö vapaaehtois- ja kansalaisjärjestöjen kanssa on tärkeää, ja tämä voi myös auttaa maahanmuuttajan kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan mielekkään toiminnan avulla. Kotoutumissuunnitelman tavoitteena on jäsentää maahanmuuttajan kotoutumisprosessia. Kotouttamisessa pyritään prosessiin, jossa erilaiset toimenpiteet osataan ajoittaa maahanmuuttajan tarpeiden mukaisesti. Aikaisempaa tiiviimmän työskentelyn ja seurannan tavoitteena on maahanmuuttajan työllistymisen helpottaminen. Aina työllistyminen kuitenkin ei ole mahdollista. Tällöin on mietittävä sellaisia kotouttavia toimenpiteitä, joiden avulla esim. ikääntynyt tai vajaakuntoinen maahanmuuttaja voi elää mahdollisimman aktiivista ja itsenäistä elämää suomalaisessa yhteiskunnassa.

2.3 Kotouttamisohjelman tavoite

Kotouttamisohjelma sisältää toimialakohtaiset tavoitteet sekä tiedot siitä, miten maahanmuuttajan tarvitsemat palvelut on järjestetty ja miten eri viranomaiset tekevät maahanmuuttajien asioissa tarpeellista yhteistyötä. Jokaisen palvelun kohdalle on merkitty vastuuhenkilö, joka vastaa kustakin kokonaisuudesta. Kotouttamisohjelma toimii työkaluna maahanmuuttajia työssään kohtaaville työntekijöille ja auttaa hahmottamaan kotouttamistoimien kokonaisuutta. Kotouttamisohjelman avulla on myös helpompi selventää maahanmuuttaja-asiakkaalle, millainen palvelukokonaisuus hänen kotoutumisensa tueksi Suomenjoella on käytettävissä.

Kotoutuminen on prosessi, joka etenee jokaisen maahanmuuttajan kohdalla omia yksilöllisiä polkujaan, eikä siihen ole valmista kaavaa. Maahanmuuttajan kanssa yhteistyössä olevat viranomaiset, järjestöt ja muut tahot auttavat ja tukevat yksilöllisten ja kotoutumista edistävien reittien valinnassa. Kotouttaminen on mahdollisuuksien kartoittamista ja uusien toimintatapojen etsimistä ja rohkeaa kokeilua myös maahanmuuttajan kanssa työskenteleville. Kotouttamisohjelmaa on toimenpiteiden ja tavoitteiden osalta tarkistettava vuosittain.

3 KUNNAN HALLINTOKUNTIEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

3.1 Sosiaalitoimi

”Tavoite: Sosiaalitoimessa pystytään rakentamaan maahanmuuttajalle toimiva palvelukokonaisuus kunnan tarjoamien peruspalvelujen parissa, ja maahanmuuttaja on asiakkaana itse aktiivisessa roolissa kotoutumista tukevien palvelujen suunnittelussa.”

Sosiaalihuoltolain 1 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintojen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen sekä yhteisön hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Sosiaalipalveluja ovat mm. sosiaalityö, päihdehuolto, toimeentulotuki, vammaispalvelut, kehitysvammahuolto, omaishoito, kotihoito, tukipalvelut, päiväkeskustoiminta, asumispalvelut, lastensuojelu, lastenvalvojan palvelut, perheasioiden sovittelu, kasvatus- ja perheneuvonta ja perhetyö. Sosiaalitoimen kotouttamispalvelujen painopiste on kotoutumissuunnitelman laatiminen ja siinä maahanmuuttajan tukeminen. Sosiaalitoimen palvelut maahanmuuttajille järjestetään nykyisin voimavaroin hyödyntäen olemassa olevia palveluja. Kotoutumissuunnitelmat laaditaan sosiaalityönä normaalin asiakastyön puitteissa ja samoin tapahtuu suunnitelmien seuranta. Kunnassa asuvilla maahanmuuttajilla on oikeus saada sosiaalipalveluja samoin kuin muilla kunnan asukkailla. Kullekin sopivien ratkaisujen ja toimenpiteiden löytäminen saattaa vaatia yksilökohtaisen suunnitelman tarkistamista, jolloin sosiaalityöntekijä yhdessä maahanmuuttajan ja muiden mukana olevien viranomaisten ja tahojen kanssa arvioi suunnitelmaa. Kunnassa asuvilla maahanmuuttajilla on oikeus saada terveystalvveluja samoin kuin muilla kunnan asukkailla. Suonenjoella perusterveydenhuollon palvelut järjestää Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä ja erikoissairaanhoidon Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Maahanmuuttajien yhteyshenkilönä Suonenjoella toimii johtava sosiaalityöntekijä, joka ohjaa tarvittaessa maahanmuuttajia oikeiden yhteyshenkilöiden luokse.

- *Aikuissosiaalityössä* käsitellään talouteen, asumiseen, ihmissuhteisiin, työhön ja koulutukseen, terveyteen, päihteisiin ja kuntoutumiseen liittyviä asioita. Palvelutarpeen arviointi on työväline henkilön ja perheen kokonaistilanteen kartoittamiseen, jotta voidaan nähdä tuen tarve elämän eri osa-alueilla. Jos aikuissosiaalityöllä voidaan parantaa lapsiperheen vanhempien selviytymistä ja jaksamista, se välillisesti palvelee myös lasten tilannetta.
- *Toimeentulotuki* vakauttaa henkilön ja perheen taloudellista tilannetta ja ilmapiiriä ja sillä voidaan turvata mm. asumista ja lasten harrastuksia, mutta myös ylipäätään henkilön ja perheen jaksamista, kun voimavaroja jää taloudellisista huolista muuhun elämään.
- *Lapsiperheiden kotipalvelu* on ollut lakisääteistä 1.1.2015 alkaen. Lapsiperheillä on oikeus saada kotipalvelua, kun se on välttämätöntä lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kotipalvelua annetaan toimintakykyä alentavan syyn, kuten sairauden, synnytyksen, vamman tai uupumuksen vuoksi, tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Erityisellä

perhetilanteella tarkoitetaan esimerkiksi perheenjäsenen kuolemaa, vanhempien eroa tai tilannetta, jossa toinen vanhemmista on vankilassa. Erityinen perhetilanne voi olla myös perheessä, jossa on kaksoset tai omainen hoidettavana. Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen ja totunnaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Lapsiperheiden kotipalvelun keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Tämä tapahtuu opastamalla perhettä lasten ja kodinhoidossa ja vahvistamalla arjen taitoja. Lapsiperheiden kotipalvelu on lyhytkestoista, tilapäistä kodinhoidollista apua. Suonenjoen kotihoidossa on yksi lapsiperhetyöntekijä.

- *Perhetyö* on joko yleistä perhepalvelua tai lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Tarkoituksena on tukea ja auttaa lapsiperheitä kriisi- ja ongelmatilanteissa ja silloin, kun perheen ja vanhempien omat voimavarat ovat jostain syystä riittämättömät. Perhetyön avulla tuetaan vanhemmuutta, ohjataan lasten hoidossa ja kasvatuksessa, ohjataan kodin arjen ja arkirutiinien hallintaan, vahvistetaan perheen toimintakykyä, tuetaan perheen vuorovaikutustaitoja, tuetaan perheen sosiaalisen verkoston laajentamista ja ehkäistään syrjäytymistä. Suonenjoella työskentelee kaksi perhetyöntekijää. Varsinaisen perhetyön lisäksi perhetyöntekijät työskentelevät tarvittaessa sosiaalityöntekijöiden työparina mm. lastensuojelutarpeen selvityksissä.
- *Tukihenkilö- ja tukiperhetoimintaa* voidaan järjestää erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tai perheelle. Palvelun saaminen ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta ja palvelujen piiriin voi hakeutua oma-aloitteisesti. Perheestä tehdään palvelutarpeen arviointi perheen elämäntilanteen mukaan. Tukiperhe- tai tukihenkilötoiminta on tavoitteellista työtä lapsen ja perheen tukemiseksi. Tukihenkilö voi toimia lapsen tai nuoren tukena arkielämän asioissa ja muun muassa tukea nuoren koulunkäyntiä, osallistumista harrastustoimintaan tai toimia tukena nuoren itsenäistymisessä. Tukihenkilö toimii nuoren omassa elinympäristössä ja tapaa nuorta yhteisen tekemisen parissa esimerkiksi viikoittain. Tukiperhetoiminnassa lapsi osallistuu tukiperheen arkeen ja yöpyy tukiperheessä esimerkiksi kerran kuukaudessa viikonloppuna. Tukiperhe toimii useimmiten vanhempien tukena lapsiperheen arjessa silloin, kun vanhemman voimavarat ovat koetuksella, eikä perheellä ole esimerkiksi sukulaisten muodostamaa tukiverkostoa. Tukiperhetoiminnasta laaditaan tukiperhesopimus ja sovitaan yhdessä toiminnan tavoitteet. Tukiperhetoiminnan tarkoituksena on auttaa ja tukea perhettä niin, että jatkossa perhe voi selviytyä omin voimin.
- *Nuorisopalvelutakuu* on suunnattu kaikille alle 25-vuotiaille nuorille ja se täydentää yleistä nuorisotakuuta. Palveluiden saaminen ei siis edellytä erityistä sairautta tai vammaa. Nuorisopalvelutakuuseen sisältyy moniammatillinen palvelutarpeen arviointi, omatyöntekijä, kohdennettu sosiaalinen kuntoutus sekä muut tarvittavat palvelut yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Jos nuoren taustalla on työ- ja toimintakykyyn, terveyteen ja sosiaalisiin taitoihin liittyviä ongelmia, omatyöntekijä suunnittelee yhdessä nuoren kanssa sosiaalisen kuntoutuksen kokonaisuuden nuoren tarpeiden mukaisesti.
- *Lastensuojelulainsäädäntö* ja sen nojalla syntyvä sosiaaliviranomaisten toimintavelvoite koskee kaikkia maassa oleskelevia lapsia. Myös maahanmuuttajalasten asioissa viranomaisia sitovat lapsen edun ensisijaisuuden periaate, lapsen oikeus suojeluun sekä lapsen oikeus tulla kuulluksi itseään koskevissa asioissa.

Yhteyshenkilö:
Johtava sosiaalityöntekijä
p. + 358 44 758 1451
Sairaalapolku 3 / PL 13, 77601 Suonenjoki

3.2 Asuminen

”Tavoite: Maahanmuuttajalle pystytään järjestämään hänen tarpeitaan vastaava asunto mahdollisimman nopeasti. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä sosiaalitoimen tai muiden paikallisten toimijoiden kanssa Suomessa asumiseen liittyvien taitojen opettelun tukemisessa.”

Suonenjoen kaupunki ja Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot vuokraavat asuntoja hakemusten perusteella. Vuokrattavana on kaiken kokoisia asuntoja, pienistä kerrostaloyksioistä sadan neliön kerros- ja rivitaloasuntoihin. Asuntoja haetaan asuntotoimistosta lomakkeella. Lomakkeen voi täyttää sähköisesti tai paperilla. Paperilomakkeita saa asuntotoimistosta ja kaupungin neuvonnasta tai sen voi tulostaa verkosta. Hakemuksen liitteeksi on toimitettava vaaditut lisäselvitykset.

Yksityisiä vuokra-asuntoja voi tiedustella alueella toimivilta kiinteistönvälittäjiltä ja suoraan vuokrakohteiden omistajilta. Kaupungin omistuksessa on kaksi kerrostalokohdetta. Kaupungilla on lisäksi asuntoja, pääosin kaksioita, muiden kiinteistöjen yhteydessä sekä muutamia yksittäisiä omakotitaloja. Suonenjoella kuten koko Pohjois-Savossa perhekoko on pienentynyt, joten perheasuntojen kysyntäkin on vähentynyt. Tämä puolestaan näkyy perheasuntojen hyvänä saatavuutena vuokra-asuntomarkkinoilla ja kokonaisuutenakin kaupungin vuokra-asuntotilanne on kohtuullinen. Kaikki kaupungin omistamat kohteet vuokrataan hakemusten perusteella ja maahanmuuttajat ovat vuokra-asuntojonossa samassa asemassa kuin muutkin hakijat. Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen asunnot ovat aravarajoitusten alaisia, ja näiden asukasvalinnan perusteena ovat asunnon tarve sekä hakijan tulot ja varallisuus. Kiireellisimpiä asunnonhakijoita ovat paikkakunnalle työn vuoksi muuttavat, erityisen hankalassa elinoloissa elävät lapsiperheet ja asunnottomat.

Tekninen toimi turvaa suonenjokelaisten fyysistä ympäristöä. Se huolehtii päiväkotien, koulujen, liikenneympäristöjen, puistojen, leikkipaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen toimivuudesta ja turvallisuudesta. Vesihuollon toimivuuden turvaa Suonenjoen Vesi Oy. Kaavoituksella varataan tarpeelliset puisto- ja leikkipaikka-alueet sekä suunnitellaan toimivat ja turvalliset kevyenliikenteen reitit ja kulkuyhteydet asuntoalueilta leikkipuistoihin ja muille virkistysalueille.

Yhteyshenkilö:
Asuntosihtööri
p. +358 44 758 1455
Keskuskatu 3 / PL 13, 77601 Suonenjoki

Tekninen johtaja
p. +358 400 377 761
Sairaalapolku 3 / PL 13, 77600 Suonenjoki

3.3 Koulutoimi

Suonenjoen koulutoimen toiminta-ajatuksena on luoda jokaiselle oppijalle turvalliset ja hyvät kasvamisen ja elinikäisen oppimisen sekä hyvä elämän edellytykset. Koulutoimen alaisuuteen kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus ja Sisä-Savon kansalaisopisto. Maahanmuuttajavanhemmat tarvitsevat tietoa suomalaisesta varhaiskasvatus- ja koulujärjestelmästä voidakseen tukea lastensa päivähoitoa ja koulunkäyntiä. Tiedottamisen tulee olla mahdollisimman laajaa ja avointa maahanmuuttajaperheiden, päivähoiton, koulun ja valtaväestön perheiden välillä.

”Tavoite: Maahanmuuttajaperheen lapsille järjestyy tarkoituksenmukainen päivähoito- tai koulupaikka mahdollisimman nopeasti. Yhteistyö perheen kanssa on vuorovaikutteista ja vanhemmuutta tukevaa ja arvostavaa. Kansalaisopistossa järjestetään sekä maahanmuuttajille suunnattua että maahanmuuttoon ja kansainvälisyyteen liittyvää toimintaa.”

3.3.1 Varhaiskasvatus

Alle kouluikäisillä on mahdollisuus kunnalliseen päivähoitoon. Päivähoitoa järjestetään Suonenjoella päiväkotij- ja perhepäivähoitona. Suonenjoen kaupungilla on neljä päiväkotia. Kolme näistä toimii keskustan ja yksi Iisveden taajamassa. Päiväkotihoidon on tarjolla alle 3-vuotiaiden, 3-5-vuotiaiden ja esiopetusta täydentävissä 6-vuotiaille tarkoitetuissa päiväkotiryhmissä. Ilta-, yö- ja viikonloppuhoitoa järjestetään Suonenjoella ainoastaan Kopolan päiväkodissa. Esiopetusta annetaan päiväkodeissa sekä Lempyyn koulussa. Perhepäivähoito on kodinomaista pienessä ryhmässä tapahtuvaa hoitoa. Perhepäivähoitajat ovat pääsääntöisesti pitkän kokemuksen omaavia ja/tai saaneet tehtävänsä ajanmukaisen tehtävän vaatiman koulutuksen sekä työnantajan järjestämää täydennyskoulutusta. Perhepäivähoitajia on Suonenjoen kaupungin palveluksessa n. 15 kappaletta. Lisäksi perhepäivähoitopalvelujen tukipalveluna toimii Kopolan päiväkodin yhteydessä kahdeksanpaikkainen perhepäivähoidon varahoito, joka palvelee kunnallisten perhepäivähoitajien lisäksi resurssien salliessa myös yksityisiä perhepäivähoitajia. Maahanmuuttajaperheiden osalta päivähoito voidaan nähdä lapsen kotoutumista edistävänä ja perheen voimavaroja vahvistavana toimena.

Yhteyshenkilö:

Varhaiskasvatusjohtaja

p. + 358 44 758 1404

Sairaalampolku 3/PL 13, 77601 Suonenjoki

3.3.2 Perusopetus ja lukiokoulutus

Koulumaailmassa on tapahtunut monenlaisia muutoksia. Lintharjun koulu ja Kaatron koulu ovat yhdistyneet Suonenjoen yhtenäiskouluksi. Yhtenäiskoulun sijainti on hyvä sen suhteen, että välittömässä läheisyydessä sijaitsevat kaikki tärkeimmät ulkoliikuntapaikat. Keskustan tuntumassa sijaitsee Sammelselän koulu ja lisäksi on kyläkoulut Iisvedellä ja Lempyyllä. Yhtenäiskoulun kanssa samalla ”kampuksella” sijaitsee Suonenjoen lukio.

Koululainsäädännön ja opetussuunnitelmien mukaiset opetuksen ja koulutuksen yleiset tavoitteet koskevat kaikkia oppilaita. Kaikki Suomessa vakituisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Maahanmuuttajille tarjotaan samat koululaitoksen palvelut kuin suomalaisille oppilaille. Maahanmuuttajien kuten muidenkin oppimisessa ja opettamisessa keskeisiä asioita ovat oppivelvollisuuden suorittaminen, tasa-arvoiset mahdollisuudet jatko-opintoihin, vieraskielisten oppilaiden äidinkielen/kotikielen taito ja riittävä suomen kielen taito. Muusta kulttuurista tulevat ja ei-suomenkieliset lapset tarvitsevat erityistä tukea koulunkäyntinsä onnistumiseksi. Maahanmuuttajaoppilaille voidaan järjestää tukiopetusta ja oman äidinkielen opetusta voimassa olevien säädösten mukaisesti. Kotikielen opetuksessa pyritään vahvistamaan oppilaiden itsetuntoa, jotta he uskaltaisivat ilmaista mielipiteitään ja olla ylpeitä kulttuuristaan ja kielestään.

Maahanmuuttajien kotoutumisen helpottamiseksi ja edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi toimenpiteitä kohdennetaan mm. seuraaviin asioihin: maahanmuuttajaoppilaat huomioidaan opetussuunnitelmissa, järjestetään henkilöstölle koulutusta, käytetään tehokkaasti esimerkiksi tukioppilastoimintaa, korostetaan erilaisuuden hyväksymistä ja suvaitsevaisuuden edistämistä, havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi ja tehdään yhteistyötä laajalla rintamalla eri tahojen kanssa. Maahanmuuttajien koulunkäyntiin liittyvissä asioissa tehdään tarvittaessa alueellista yhteistyötä. Opetustoimi järjestää opetusta pääsääntöisesti nykyisillä resursseilla. Käytössä on mm. avustajia ja erityisopetusta. Tuntikehyksessä on varauduttu tukiopetukseen. Maahanmuuttajaoppilaiden kuten muidenkin käytettävissä ovat koulukuraattorin, koulupsykologin ja kouluterveydenhoitajan palvelut. Yhteistyötä tehdään kodin ja koulun välillä, koulun sisällä ja tarpeen mukaan koulusta ulospäin esimerkiksi eri viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

Peruskouluikäisille turvapaikanhakijoille järjestetään valmistavaa koulutusta 1.12.2015 alkaen Samselän koulun ja Suonenjoen yhtenäiskoulun kiinteistöissä erillisinä eri ikäkausina opetusryhminä.

Yhteyshenkilö:
Koulutusjohtaja
p. + 358 40 707 1343
Koulukatu 21 / PL 13, 77601 Suonenjoki

3.3.3 Kansalaisopisto

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kursseille voi osallistua yli kuntarajojen. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutus- ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta sekä projektitoimintaa.

Yhteyshenkilö:
Kansalaisopiston rehtori
p. + 358 40 514 6421
Kirkkokatu 1 b, 77600 Suonenjoki

3.4 Vapaa-aikatoimi

”Tavoite: Maahanmuuttajat ovat löytäneet tarjolla olevat vapaa-ajan palvelut. Maahanmuuttajien osaamista ja kulttuuritaustaa hyödynnetään erilaisten toimintojen suunnittelussa ja maahanmuuttajat ovat myös itse aktiivisia toimijoita.”

3.4.1 Nuorisopalvelut

Nuorisotoimi on suonenjokelaisten nuorten edunvalvontayksikkö. Se tukee nuorten tervettä kasvua ja kansalaisvalmiuksia luomalla toimintaedellytyksiä, tekemällä yhteistyötä sekä vaikuttamalla yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Nuorisotila- ja koulu yhteistyö on isoin nuorisotoimen työmuoto ja ennaltaehkäisevä työ on toiminnan pääpainopisteenä. Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Nuoren kanssa etsitään vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin ja autetaan nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Etsivästä nuorisotyöstä säädetään nuorisolaissa (693/2010). Suonenjoella etsivä nuorisotyö toteutetaan yhteistyössä Suonenjoen Rivertech ry:n kanssa.

Liikunta- ja nuorisotoimen tavoitteena on aikaansaada kunnan asukkaille, myös maahanmuuttajille monipuoliset ja runsaat harrastusmahdollisuudet tarjoamalla käyttöön tiloja, järjestämällä toimintaa ja tukemalla järjestöjen toimintaa. Suonenjoella asuvilla maahanmuuttajilla on mahdollisuus osallistua liikunta- ja nuorisotoimen kaikkiin palveluihin samoin kuin muilla kunnan asukkailla.

Yhteyshenkilö:

Vapaa-ajanohjaaja

p. + 358 400 393 737

Koulukatu 21 / PL 13, 77601 Suonenjoki

3.4.2 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävä on tyydyttää yleistä sivistyksen, tiedon ja virkistyksen tarvetta ja tukea omaehtoista kulttuuritoimintaa, taiteiden harrastusta sekä kotiseututyötä. Kulttuuripalvelut tekevät vahvasti yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja toimijoiden kanssa kulttuurisisällön tuotannossa. Kunnassa toimii aktiivisesti kulttuurijärjestöjä, jotka tarjoavat kuntalaisille erilaisia harrastusmahdollisuuksia teatteritoiminnasta musiikkiin, tanssiin ja kuvataiteisiin.

Yhteyshenkilö:

Kulttuuriohjaaja

p. + 358 44 758 1473

Kirkkokatu 1 b / PL 13, 77601 Suonenjoki

3.4.3 Kirjasto

Kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, tiedon hankintaan ja virkistykseen. Suonenjoen kaupunginkirjaston toiminta-ajatuksena on laadukkaiden ja monipuolisten kirjastopalvelujen tarjoaminen kaupungin asukkaille ja kaupungissa vieraileville. Pääkirjaston lisäksi asiakkaita palvelevat lisäkin ja Lyytilänmäen kylätalon lainausasemat. Kuopion kirjastoauto kiertää myös Suonenjoella. Kirjasto tarjoaa lainattavaksi kirjoja ja muuta kirjastoaineistoa. Kirjastossa on myös asiakkaiden käytössä lehtilukusali, internet-yhteydet ja tiedonhakupalvelut. Kirjaston kokoelmassa on myös vieraskielistä aineistoa. Kirjasto huomioi voimavarojensa puitteissa eri väestöryhmien kirjastopalvelut ja tarvittaessa tilaa aineistoa myös kaukopalveluna muista kirjastoista.

Yhteyshenkilö:

Kirjastotoimenjohtaja

p. + 358 44 758 1443

Olavi Leskisen katu 12, 77600 Suonenjoki

4 MUIDEN VIRASTOJEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

4.1 Kansaneläkelaitos

Kela huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan etuuksista työmarkkinatuen saaminen kotouttamislain perusteella edellyttää kotoutumissuunnitelman tekemistä ja suunnitelman noudattamista. Kelassa ulkomaalaisten etuusasiat hoidetaan kuten muidenkin asiakkaiden asiat. Muutamia lomakkeita on saatavana myös vieraskielisinä käännöksinä tavallisimmilla maahanmuuttajien kielillä. Kelan toimenpiteet kotouttamisessa ovat lähinnä eri etuuksien maksamista maahanmuuttajille. Etuuksien myöntämisen ja maksamisen ohella annetaan ohjausta ja neuvontaa Kelan etuuksista sekä pyritään ohjaamaan maahanmuuttaja-asiakkaat myös muihin tarpeellisiin virastoihin ja yhteyspaikkoihin. Kaikkien Kelan etuuksien myöntämisen edellytyksenä on, että henkilö on Suomessa vakuutettu. Henkilöllä tulee olla Suomessa varsinainen asunto ja koti ja hänen tulee oleskella pääasiallisesti täällä. Suomeen muuttavan on ilmoitauduttava Kelan toimistoon ja täytettävä siellä lomake asumiseen perustuvan sosiaaliturvan piiriin ottamisesta. Lisäksi on esitettävä voimassa oleva passi, jossa on voimassa oleva vähintään vuoden mittainen oleskelulupa. Henkilötunnuksen saamiseksi on ilmoitauduttava henkilökohtaisesti maistraatissa ja täytettävä siellä maahanmuuttoilmoitus.

Yhteystiedot:

Suonenjoen KELA

Ainonkatu 4, 77600 Suonenjoki

4.2 Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimisto

Työ- ja elinkeinotoimiston tavoite on tukea ja edistää maahanmuuttajien edellytyksiä hakeutua työelämään ja toimia suomalaisessa yhteiskunnassa. Tavoitteena on prosessinomaisesti ohjata maahanmuuttaja kieliopintoihin ja yhteiskuntaan tutustumiseen, kartoittaa hänen osaamisensa ja laatia yhdessä ammatillinen suunnitelma jatkoa varten. Työ- ja elinkeinotoimistossa maahanmuuttaja saa tietoa avoimista työpaikoista, koulutuksesta, ammatinvalinnasta, yrittäjyydestä, työttömyysturvasta ja monesta muusta työelämään liittyvästä asiasta. Jokaiselle maahanmuuttaja-asiakkaalle, joka on siihen oikeutettu, tehdään kotoutumissuunnitelma. Suunnitelma on kotoutumista edistävä toimenpiteiden kokonaisuus, jossa sovitaan yhdessä maahanmuuttajan, työ- ja elinkeinotoimiston ja tarvittaessa kunnan edustajien kanssa toimenpiteistä, jotka edistävät maahanmuuttajan kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja hänen pääsyään työmarkkinoille. Kotouttamistoimenpiteinä työ- ja elinkeinotoimistolla on tarjota maahanmuuttajakoulutusta, joka voi olla kielikoulutusta, ammattiin ja opintoihin valmentavaa koulutusta sekä puhtaasti ammatillista koulutusta. Lisäksi voidaan käyttää työhön tutustumisessa työharjoittelua ja ammatinvalinta- ja ammatinvaihtotilanteessa työkokeilua. Työnhakukoulutus pyritään järjestämään jokaiselle ja yrittäjäkoulutukseen voivat osallistua halukkaat.

Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimiston Suonenjoen toimipaikka suljetaan 21.12.2015. Tämän jälkeen henkilökohtainen asiointi tapahtuu muissa alueen TE-toimistoissa, joista lähin sijaitsee Kuopiossa. Tämä saattaa olla haaste joidenkin maahanmuuttaja-asiakkaiden kohdalla.

Yhteystiedot:

Pohjois-Savon TE-toimisto

p. + 358 295 043 500

Asemakatu 38–40 A / PL 2000, 70101 Kuopio

4.3 Poliisi

Sisä-Savon poliisilaitos palvelee asukkaita monissa eri lupa-asioissa, joihin kuuluvat esimerkiksi oleskelulupa-, ajokortti- ja matkustusasiakirja-asiat. Poliisiasema palvelee kaikkia asiakkaita asuinpaikkakunnasta riippumatta virka-aikaan. Oleskelulupa-asioissa paikallispoliisi palvelee seuraavilla osa-alueilla:

- myöntää maassa oleskelevan Suomen kansalaisen ulkomaalaiselle perheenjäsenelle ja tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle ensimmäisen oleskeluluvan
- myöntää Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle uuden määräaikaisen oleskeluluvan (jatkolupa), pysyvän oleskeluluvan, sekä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan

- antaa EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröintitodistuksen ja todistuksen pysyvästä oleskeluoikeudesta
- myöntää unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin ja pysyvän oleskelulupakortin sellaiselle EU-kansalaisen perheenjäsenelle, joka ei ole itse unionin kansalainen
- lisää oleskelupäiviä viisumiin ja/tai pidentää viisumin voimassaoloaikoja. Lisäksi poliisi voi siirtää oleskeluluvan uuteen matkustusasiakirjaan

Ensimmäinen määräaikainen oleskelulupa myönnetään pääsääntöisesti yhdeksi vuodeksi, kuitenkin enintään hakijan matkustusasiakirjan voimassaoloajaksi, jollei oleskelulupaa haeta lyhemmäksi ajaksi. Oleskelulupaa tulee lähtökohtaisesti hakea ulkomailta ennen maahan saapumista. Ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan myöntää maahanmuuttovirasto.

Oleskelulupalomakkeet ja tarkemmat ohjeet lomakkeiden käytöstä löytyvät Maahanmuuttoviraston sivuilta. Poliisin ja Maahanmuuttoviraston myöntämien lupien hinnat poikkeavat toisistaan ja tarkemmat tiedot hinnoista löytyvät kunkin laitoksen internet-sivuilta.

Yhteystiedot:

Suonenjoen poliisilaitos
 Poliisipäivystys, p. +358 295 415 263
 Lupapalvelut, p. + 358 295 415 295
 Herralantie 1 C, 77600 Suonenjoki

4.4 Suonenjoen seurakunta

Suonenjoen seurakunnan tavoitteena on auttaa maahanmuuttajia hengellisissä, henkisissä, aineellisissa ja sosiaalisissa asioissa yhteistyössä muiden auttajatahojen kanssa. Toiminnassa sekä kunnioitetaan maahan muuttaneiden uskonnollista vakaumusta että tarjotaan mahdollisuutta tutustua evankelisluterilaiseen kirkkoon. Seurakunnan toiminnasta kiinnostuneita pyritään ohjaamaan pääasiassa jo voimassa olevaan toimintaan. Maahanmuuttajilla on oikeus osallistua kaikkeen seurakunnan toimintaan. Kotouttamisohjelmaa toteutetaan olemassa olevilla työntekijäresursseilla.

Seurakunnan vastuualueisiin kuuluvat mm. yleinen seurakuntatyö, diakoniatyö, nuoriso- ja rippikoulutyö, lapsityö sekä evankelioimis- ja lähetystyö.

Yhteystiedot:

Suonenjoen seurakunta

p. +358 400 195 301
Asemakatu 11, 77600 Suonenjoki

4.5 Muut uskonnolliset yhteisöt

Suonenjoella on monien muidenkin uskonnollisten yhteisöjen toimintaa:

- *Rautalammin ortodoksinen seurakunta*
p. +358 206 100 321 ja +358 44 593 7710
Nikolaoksentie 1, 77700 Rautalampi
- *Suonenjoen vapaaseurakunta*
p. + 358 40 020 4621
Asemakatu 3, 77600 Suonenjoki
- *Suonenjoen helluntaiseurakunta*
p. +358 50 377 2123
Rautalammintie 24, 77600 Suonenjoki
- *Suonenjoen adventtiseurakunta*
p. +358 40 594 3388
Peltotie 3, 77600 Suonenjoki
- *Jehovan todistajat*
Iisvedentie 356, 77600 Suonenjoki

Lisäksi Kuopiossa toimii *Savon Islamilainen Yhdyskunta*, jonka toimintaan Suonenjoella asuvat maahanmuuttajat voivat osallistua.

p. +358 40 545 5805
Soikkokuja 12, 70780 Kuopio

5 ETNISEN SYRJINNÄN JA RASISMIN VASTUSTAMINEN SUONENJOELLA

Suomen valtio on sitoutunut kansainvälisiin sopimuksiin, joissa on syrjintään sisältyviä normeja. Myös Suomen lainsäädännössä on syrjinnän kieltäviä normeja mm. perustuslaissa, rikoslaissa ja työsopimuslaissa. Hyvien etnisten suhteiden edistäminen on tärkeää, koska maahanmuutto ja sen myötä kansainvälisyys ja Suonenjoenkin maahanmuuttajataustaisten asukkaiden määrä lisääntyy jatkuvasti. Suvaitsevaisuus on erilaisten kulttuurien, tapojen ja arvomaailmojen ymmärrystä. Suvaitsevaisuuden edistämisen perusedellytys on mm. se, että henkilön alkuperään perustuviin rasistisiin ja syrjiviin käytäntöihin puututaan heti.

Keskeisinä tekijöinä etnisten suhteiden edistämässä ovat tietämyksen ja tuntemuksen lisääminen sekä alueen asukkaiden että maahanmuuttajien keskuudessa. Alueen asukkaiden on tärkeää ymmärtää maahanmuuton syitä, olivatpa ne sitten esim. perhesiteet, työ tai pakolaisuus. Maahanmuuttoa katsotaan usein vain pakolaisuuden näkökulmasta ja koetaan, että pakolaiset käyttävät hyväksi maan sosiaaliturvajärjestelmää ja saavat sellaisia oikeuksia, joita oman maan kansalaisilla ei ole. Tällaiset virheelliset tiedot pitää pystyä oikaisemaan. Oikean tiedon lisääntyessä on myös mahdollista vaikuttaa asenteisiin. Asenteisiin vaikuttaminen on erittäin tärkeää lasten ja nuorten kohdalla ja tässä työssä avainasemassa ovat kodit ja koulut. Jotta ennakkoluuloja ja pelkoja vieraita ihmisiä kohtaan voidaan hälventää, tulee molemmilla osapuolilla olla keskenään mahdollisuuksia normaaliin arkipäivän kanssakäymiseen. Tutustumisen kannalta on myös tärkeää järjestää erilaisia tilaisuuksia, joihin molemmat osapuolet voivat vaivattomasti osallistua. Tilaisuuksia voivat järjestää kaikki paikalliset toimijat kuten kunnat, oppilaitokset, järjestöt ja seurakunnat.

Koska vastaanottokeskustoiminta alkaa Suonenjoella pysyvästi, kaupungissa on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota hyvien etnisten suhteiden luomiseen ja edistämiseen. Yksikön perustamisen myötä maahanmuuttajien määrä Suonenjoen kaupungissa on kasvanut merkittävästi. Jos ihmiset eivät saa riittävästi ja oikeanlaista tietoa yksikön toiminnasta, maahanmuuttajien kulttuureista ja tavoista, niin tietämättömyydestä johtuvat asenteet ja pelot voivat alkaa näkyä syrjintänä tai rasistisena toimintana. Tätä pitää ehkäistä kaikin keinoin.

Suonenjoen kaupungin eri hallintokuntien ja yksiköiden tulee kaikissa toiminnoissaan edistää suvaitsevaisuutta ja ehkäistä aktiivisesti syrjintää.

6 KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA

Kotouttamisohjelmaa ja sen toteutumista seurataan vuosittain. Tällöin tarkistetaan ohjelman toimivuus, kaupungin maahanmuuttajien ja maahanmuuttotyön tilanne ja tehdään tarvittavat muutokset ja päivitykset kotouttamisohjelmaan. Neljän vuoden välein aina valtuustokauden vaihtuessa tehdään perusteellisempi kotouttamisohjelman päivitys, johon voidaan ottaa mukaan myös muita viranomais- ja järjestötahoja. Lisäksi tarkistuksen yhteydessä analysoidaan seuraavien osa-alueiden toteutumista:

- Mitkä ovat kotouttamisohjelmassa mainittujen toimialojen vahvuudet maahanmuuttajiin ja heidän kotoutumiseensa liittyen (esim. positiivista kehitystä jossain asiassa tai hyvät olosuhteet/mahdollisuudet maahanmuuttajille)?
- Missä asioissa toimintaa voitaisiin parantaa tai miten maahanmuuttajia voitaisiin palvella paremmin ko. toimialoilla (esim. selkeät puutteet palveluissa, erityiset tarpeet joita ei voida täyttää)? Mitä se vaatii, että tämän puutteen tai asian korjaamisessa voi onnistua?
- Millaiset ovat toimialojen tulevaisuuden näkymät maahanmuuttajien näkökulmasta (mahdollisuudet ja uhat/positiiviset ja negatiiviset, esim. tulevat/puuttuvat toimenpiteet ongelmien ratkaisemiseksi, olosuhteiden muutos johonkin suuntaan tulevaisuudessa, resurssien määrän muutos)?